

15.7.2020

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

Lausuntopyyntöönne 16.6.2020, RVL Dno-2019-1873, SM001:00/2020. Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan että lainsäädäntöön tehtäisiin eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896 edellyttämät täydentävät säännökset ja säännöspäivitykset.

Keskusrikospoliisin lausunto sisäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eurooppalaisesta raja- ja merivartiosta koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi

Lainsäädäntömuutoksilla ei olisi merkittäviä vaikutuksia Keskusrikospoliisin toimintaan. Keskusrikospoliisi pitää esitysluonnosta perusteltuna ja hyvin valmisteltuna, eikä esitä muutosehdotuksia sisältöön. Keskusrikospoliisi lausuu kuitenkin tarkentavina kannanottoina tilannekuvatiedon tehokkaasta hyödyntämisestä ja oikeudesta luovuttaa palautuksiin liittyviä henkilötietoja.

Tilannekuva

Kansallisen tilannekuvan tuottamiseksi ja ylläpitämiseksi Rajavartiolaitos saisi oikeuden saada tarpeellista rajaturvallisuuteen tai rajat ylittävään rikollisuuteen liittyvää ilmiötietoa poliisilta, Tullilta, Maahanmuuttovirastolta, hätäkeskustietojärjestelmästä, ilmailuviranomaisilta ja liikenteen ohjauspalvelun tarjoajalta. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus saada lisäksi poliisilta ja Tullilta rajat ylittävään rikollisuuteen liittyviä tapahtumatietoja. Raja- ja merivartiostoasetuksen 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisia tapahtumatietoja, joilla on yhteys rajaturvallisuuteen tai rajat ylittävään rikollisuuteen tulisi jatkossa voida toimittaa Rajavartiolaitokselle.

Keskusrikospoliisi nostaa esille, että tietojen saantioikeuden yhteydessä tulisi huomioida kansallisen sääntelyn ja toiminnan luonteesta johtuvat edellytykset. Lain julkisen hallinnon tiedonsaantioikeudesta § 22 perusteella tulee mm. tarkennettavaksi, että teknisesti varmistetaan luovutettavien tietojen tapauskohtainen tarpeellisuus tai välttämättömyys tietoja saavan viranomaisen tehtävien hoitamiseksi.

Keskeneräisten tiedusteluprojektien tietoja ei myöskään lähtökohtaisesti luovutettaisi toiselle viranomaiselle asetuksessa ilmeneviin hallinnollisiin tarkoituksiin tilannekuvan muodostamiseksi, kuin niissä erikseen yksityiskohtaisesti määritellyissä tilanteissa jotka ilmenisivät eurooppalaisesta raja- ja merivartiosta annetun asetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaisesta komission täytäntöönpanosäädöksessä.

Tiedon luovutuksen tulisi perustua tehtävälle merkityksellisiin ja rajattuihin tietoihin ja tietojen luovuttajan olisi voitava asettaa tietojen jatkokäytölle ja luovutukselle käyttörajoituksia, jotka eivät saisi aiheuttaa ristiriitatilanteita sovellettaessa lakia poliisin henkilötietojen käsittelystä hallinnollisissa tarkoituksissa 7 §:n ja 14 §:n perusteella.

Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä, että pystyisimme vastavuoroisesti täydentämään myös kansallista tilannekuvaa rajat ylittävästä rikollisuudesta hyödyntämällä raja- ja merivartioston kehittämää ja käyttämää tietojärjestelmää.

Lisäksi toteamme, että sisäasianhallinnon alaa koskevien EU-asetusten tietojen keräämis- ja luovutusperusteet rikostorjunnallisissa ja lainvalvonta tarkoituksissa tulisi pyrkiä yhtenäistämään kansallisessa täytäntöönpanossa.

Oikeus luovuttaa palautuksiin liittyviä henkilötietoja

Ulkomaalaislakiin ja poliisin henkilötietolakiin lisättäisiin säännökset oikeudesta luovuttaa palautuksiin liittyviä henkilötietoja Euroopan raja- ja merivartiostolle. Raja- ja merivartiostolle palautuksiin liittyvää toimintaa ja mahdollisuutta antaa jäsenvaltioille teknistä ja operatiivista tukea laajennettaisiin. Jäsenvaltioilla on kuitenkin edelleen yksinomainen vastuu palauttamispäätösten tekemisestä ja palautettavien henkilöiden säilöönnottoon liittyvien toimenpiteiden hyväksymisestä paluudirektiivin mukaisesti.

Perustettavassa keskustason palautustenhallintajärjestelmässä voidaan käsitellä henkilötietoja, jos ne ovat tarpeen, jotta virasto (Frontex) voi antaa teknistä ja operatiivista apua palautuksissa. Henkilötiedot saavat sisältää ainoastaan biografisia tietoja tai matkustajaluetteloja. Henkilötietoja saa siirtää vain, jos ne ovat tarpeen, jotta virasto (Frontex) voisi avustaa palautusoperaatioiden koordinoinnissa tai järjestämisessä kolmansien maihin käytetystä kuljetusvälineestä riippumatta. Tällaisia henkilötietoja saa siirtää alustalle vain, kun päätös palautusoperaation käynnistämisestä on tehty, ja ne on poistettava niin pian, kuin operaatio on päättynyt. Biografisia tietoja saa siirtää alustalle vain, jos ryhmien jäsenet eivät voi päästä niihin Schengenin tietojärjestelmän käytöstä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1860 (SIS-palautusasetus) 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti SIS-järjestelmässä. (49 artikla).

Keskusrikospoliisi tuo esille, että palautuskuulutuksiin liittyvä lisätiedonvaihto edellyttää yllä todetun SIS-asetuksen mukaan valmiuksia käsitellä tiedusteluja ja palautuspyyntöjä päivystysluonteisesti ympärivuorokautisesti. Tiedonvaihtoon liittyvästä veloitteesta päivystys on sovittu poliisissa Keskusrikospoliisin tehtäväksi. Asetuksessa säädetystä lisätietojen vaihdosta vastaa Keskusrikospoliisiin sijoitettu Sirene-toimisto.

Päällikön sijaisena apulaispäällikkö

Markus Välimäki

Ylitarkastaja

Tony Everhall

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Liitteet

[<Kirjoita tähän>](#)

Jakelu

Rajavartiolaitoksen kirjaamo
Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellinen osasto

Tiedoksi

Poliisihallitus